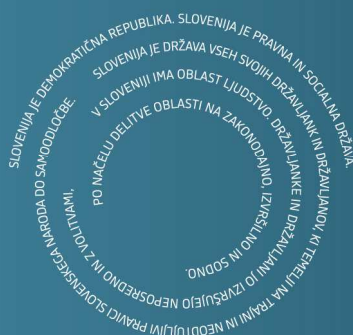

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

SEJNI ZAPISI DRŽAVNEGA ZBORA 37. IZREDNA SEJA

(31. maj 2013)

MANDAT

VI

IZREDNA
SEJA

37

UVOD

Državni zbor kot najvišja predstavniška in zakonodajna institucija v Republiki Sloveniji, ki opravlja tudi vse ostale funkcije sodobnega parlamenta, izvaja večji del svojih pristojnosti na rednih in izrednih sejah. Seje javnost lahko spremlja v dvorani ali preko televizijskih in spletnih prenosov.

Vsebina sej pa postane pregledno dostopna v obliki sejnih zapisov.

Državni zbor vsako sejo zvočno posname. Simultano ob zvočnem zajemanju nastaja besedilo, ki je na spletu dostopno s približno polurnim zamikom. V uredništvu sejnih zapisov se ob poslušanju zvočnega posnetka preveri avtentičnost zapisanega, besedilo pa se uredi v skladu s strokovnimi merili prenosa govorjene besede v zapisano. Takšno preverjeno in jezikovno urejeno besedilo na spletnem naslovu zamenja prvi zapis.

Besedilo celotne seje se izda tudi v publikaciji Sejni zapisi Državnega zbora. Sejni zapisi vsebuje dnevni red, sprejet na seji Državnega zbora, kazalo, iz katerega je razviden potek seje in v katerem so točke dnevnega reda in govorniki, osrednji del je besedilo seje, zapisano v prvi osebi, na koncu pa je dodan še indeks govornikov.

Sejni zapisi so zgodovinski dokument in vir za preučevanje parlamentarne zgodovine, tradicije, predstavniške demokracije in jezikovne kulture.

Sejni zapisi Državnega zbora. 37. izredna seja (31. maj 2013)

Pripravil: Dokumentacijsko-knjižnični oddelek

Urednici: Tatjana Mirt Kavšek, mag. Vesna Moličnik

Izdajatelj: Državni zbor

Naslov: Šubičeva 4, 1102 Ljubljana

Telefon: +386 1 478 94 00

Leto izida publikacije: 2013

www.dz-rs.si

DNEVNI RED 37. IZREDNE SEJE

1. točka dnevnega reda: PREDLOG ODLOKA O RAZGLASITVI USTAVNEGA ZAKONA O SPREMEMBAH 90., 97. IN 99. ČLENA USTAVE REPUBLIKE, SLOVENIJE (OdUZ90,97,99), EPA 1207-VI

2. točka dnevnega reda: PREDLOG ODLOKA O RAZGLASITVI USTAVNEGA ZAKONA O SPREMEMBI 148. ČLENA USTAVE REPUBLIKE SLOVENIJE (UZ148), EPA 1210-VI

VSEBINA

Določitev dnevnega reda	5
1. točka dnevnega reda: PREDLOG ODLOKA O RAZGLASITVI USTAVNEGA ZAKONA O SPREMEMBAH 90., 97. IN 99. ČLENA USTAVE REPUBLIKE, SLOVENIJE (OdUZ90,97,99), EPA 1207-VI	5
MAŠA KOCIPER.....	5
LJUDMILA NOVAK	6
MAŠA KOCIPER.....	6
JOŽE TANKO	7
JOŽE TANKO	7
MAG. MAJDA POTRATA.....	8
MAG. KATARINA HOČEVAR	8
MIHAEL PREVC	9
MARJANA KOTNIK POROPAT	9
JAKOB PRESEČNIK.....	10
MAG. MATEJ TONIN.....	10
FRANC PUKŠIČ	10
MAG. MAJDA POTRATA.....	11
JOŽE TANKO	11
MAŠA KOCIPER.....	11
2. točka dnevnega reda: PREDLOG ODLOKA O RAZGLASITVI USTAVNEGA ZAKONA O SPREMEMBI 148. ČLENA USTAVE REPUBLIKE SLOVENIJE (UZ148), EPA 1210-VI	12
MAŠA KOCIPER.....	12
MAŠA KOCIPER.....	12
MAG. MARKO POGAČNIK	13
DR. LJUBICA JELUŠIČ	13
MAG. KATARINA HOČEVAR	14
MIHAEL PREVC	14
MARJANA KOTNIK POROPAT	15
LJUDMILA NOVAK	15
FRANC BOGOVIČ	16
MAG. MATEJ TONIN.....	17
FRANC PUKŠIČ	17
MAŠA KOCIPER.....	17
SAMO BEVK.....	17
DR. LJUBICA JELUŠIČ	18
JANI MÖDERNDORFER	18
MAŠA KOCIPER.....	18
1. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	18
2. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	18

Državni zbor
VI. mandat**37. izredna seja**
31. maj 2013**Predsedujoči: Janko Veber.....predsednik Državnega zbora****Seja se je začela 31. maja 2013 ob 10. uri.**

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam 37. izredno sejo Državnega zbora, ki sem jo sklical na podlagi drugega odstavka 58. člena in drugega odstavka 60. člena Poslovnika Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednja poslanka in poslanci: gospa Janja Napast, gospod Jožef Horvat, mag. Andrej Šircelj, gospod Dragutin Mate in gospod Ljubo Žnidar. Na sejo sem vabil tudi predstavnike Vlade. Vse prisotne lepo pozdravljam.

Prehajamo na **določitev dnevnega reda** 37. izredne seje Državnega zbora. Predlog dnevnega reda ste prejeli v četrtek, 30. maja 2013, s sklicem seje. O predlogu dnevnega reda bomo odločali v skladu z drugim odstavkom 64. člena Poslovnika Državnega zbora. Predlogov za širitev dnevnega reda nisem prejel, zato Državnemu zboru predlagam, da za današnjo sejo določi dnevni red, kot ste ga prejeli s sklicem.

Prehajamo na odločanje o dnevnem redu. Poslanke in poslance prosim, da najprej preverite delovanje glasovalnih naprav.

Glasujemo. Navzočih je 59 poslank in posancev, za je glasovalo 59, proti nihče.

(Za je glasovalo 59.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je dnevni red 37. izredne seje Državnega zbora določen.

Prehajamo na **1. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ODLOKA O RAZGLASITVI USTAVNEGA ZAKONA O SPREMEMBAH 90., 97. IN 99. ČLENA USTAVE REPUBLIKE SLOVENIJE.**

Državni zbor je na 36. izredni seji 24. maja 2013 sprejel Ustavni zakon o spremembah 90., 97. in 99. člena Ustave Republike Slovenije. V skladu s prvim odstavkom 182. člena Poslovnika Državnega zbora Državni zbor razglasi ustavni zakon najkasneje 8. dan po njegovem sprejetju, razen če najmanj 30 posancev zahteva, da se sprememba ustave predloži v potrditev volivcem na referendumu.

Zahteva za razpis referenduma ne bo podana, saj me je 74 poslank in posancev pisno

obvestilo, da ne bodo zahtevali, da se sprememba ustave predloži v potrditev volivcem na referendumu. Zato lahko Državni zbor razglasi Ustavni zakon o spremembah 90., 97. in 99. člena Ustave Republike Slovenije. Ustavni zakon Državni zbor razglasi s sprejetjem odloka o razglasitvi. Predlog odloka je v obravnavo zboru predložila Ustavna komisija.

Za dopolnilno obrazložitev predloga odloka dajem besedo predsednici komisije gospe Maši Kociper.

MAŠA KOCIPER (PS PS): Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci, spoštovani ministri, spoštovana predsednica Vlade!

Besedilo Predloga odloka o razglasitvi Ustavnega zakona o spremembi 148. člena Ustave Republike Slovenije je Ustavna komisija Državnega zbora Republike Slovenije sprejela na svoji 3. seji dne 9. 5. 2012. Naša ustava v 171. členu določa, da spremembe ustave začnejo veljati z razglasitvijo v Državnem zboru, v skladu s poslovníkom pa mora Državni zbor razglasiti ustavni zakon o spremembi ustave najkasneje 8. dan po njegovem sprejetju. Razglasitev s sprejetjem odloka o razglasitvi opravi na seji Državnega zbora. S sprejetjem odloka in razglasitvijo bo sprememba 148. člena Ustave Republike Slovenije, ki smo jo sprejeli dne 24. 5. 2013, začela veljati.

Ustava predstavlja najvišji pravni in politični akt vsake države in njene spremembe se povsod po svetu, ne samo pri nas, sprejemajo poredkoma in s tresočo roko. Današnji dan, ko v Sloveniji razglašamo dve spremembi ustave, je svečan in pomemben trenutek, zato mi dovolite, da se ob tej priliki zahvalim članom obeh strokovnih skupin, ki sta s svojim delom in z znanjem bistveno prispevali h kakovosti vsebin obeh ustavnih zakonov. Pri prvi spremembi so kot strokovnjaki sodelovali naslednji gospodje in gospe: dr. Miro Cerar kot koordinator, dr. Lojze Ude, dr. Tine Stanovnik, mag. Jorg Kristijan Petrovič, dr. Igor Masten, mag. Helena Kamnar, dr. Tone Jerovšek in dr. Žiga Andoljšek. Vsem še enkrat prisrčna hvala.

Hkrati kot predsednica Ustavne komisije izkoriščam tudi priložnost, da ob tem svečanem trenutku čestitam vsem poslankam in

poslancem Državnega zbora za doseženo soglasje. Vsem nam, tudi državljanke in državljanom, pa želim, da bi obe sprejeti spremembi pomenili pomemben kamenček ali pa kar kamen v mozaiku potrebnih korakov in ukrepov, ki bodo našo državo ponovno pripeljali v boljšo, predvsem pa bolj optimistično prihodnost. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin. Gospa Ljudmila Novak bo predstavila stališče Poslanske skupine Nove Slovenije.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Spoštovana gospa predsednica Vlade, spoštovani predsednik, kolegice poslanke in kolegi poslanci!

Najprej naj izrazim priznanje in zadovoljstvo vsem parlamentarnim strankam, da smo vsi skupaj premogli dovolj politične modrosti in dosegli potrebno politično soglasje, da so nujno potrebne ustavne spremembe glede ureditve zakonodajnega referenduma, in tudi o tem, da je te ustavne spremembe treba sprejeti čim prej. Vse politične stranke so bile enotne, da obstoječa ustavna ureditev referenduma ni več ustrezna. To se je izkazalo pri uporabi tega instituta v praksi. Pogostejše kot za resnično izražanje ljudske volje se je zakonodajni referendum uporabljal za politične blokade, pa naj gre za vlado levosredinskih ali desnosredinskih političnih strank. Uporaba tega instituta v praksi ni zasledovala dejanskega namena zakonodajnega referenduma – zagotoviti volivcem pravico, da neposredno odločajo o najpomembnejših in ključnih družbenih vprašanjih. S sprejetimi ustavnimi spremembami ta dejanski namen referenduma ostaja neokrnjen, preprečujejo pa se njegove zlorabe.

V Novi Sloveniji posebej pozdravljamo spremembo ustavne ureditve glede upravičenih predlagateljev referenduma. Ta zožuje krog upravičenih predlagateljev. Upravičeni predlagatelj zakonodajnega referenduma bo odslej samo 40 tisoč volivcev. Referendum je po svojem bistvu namenjen volivcem in ne politiki. Državni zbor in Državni svet, ki sta bila po do sedaj veljavni ureditvi upravičena predlagatelja, sta ustanovi predstavniške demokracije in uveljavljata vsak svojo vlogo pri sprejemanju zakonodaje v samem zakonodajnem postopku. Nobene potrebe ni, da bi svojo voljo uveljavljala še v referendumskem postopku. V Novi Sloveniji smo ves čas postopka ustavnih sprememb referendumske zakonodaje izražali največ pomislekov glede zahtevanega kvoruma za veljavnost referendumske odločitve. Do sedaj izvedeni referendum so kljub temu, da je šlo za pomembno družbeno vprašanje, redko presegli prag 35 %. Izglasovani zavrnitveni referendum s petinskim kvorumom se nam zdi primerna rešitev za izboljšanje zakonodaje na področju

zakonodajnega referenduma in smo ga poslanci Poslanske skupine Nove Slovenije podprli.

Podprli bomo tudi odlok o razglasitvi Ustavnega zakona o spremembah 90., 97. in 99. člena Ustave Republike Slovenije. Dodala bi še, da bo na podlagi sprejetih ustavnih sprememb potrebna tudi sprememba Zakona o referendumu in o ljudski iniciativi. Nova Slovenija napoveduje, da se bo zavzemala za zaostritev vstopnega praga za razpis naknadnega zakonodajnega referenduma, in to glede zvišanja števila podpisov pobudnikov kot tudi glede načina zbiranja podpisov. V zakonodajno proceduro so poslanci Poslanske skupine Nove Slovenije že vložili predlog sprememb in dopolnitev tega zakona, po katerem naj bi pobudniki za začetek postopka zbrali 5 tisoč overjenih podpisov, vendar tedaj ni prišlo do potrebnega političnega soglasja za predlagane spremembe. Zaostritev vstopnega praga pri vložitvi pobude za razpis naknadnega zakonodajnega referenduma bo, tako kot sprejete ustavne spremembe, pomembno vplivala na preprečevanje političnih blokad.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala za vašo predstavitev.

Gospa Maša Kociper bo predstavila stališče Poslanske skupine Pozitivne Slovenije.

MAŠA KOCIPER (PS PS): Spoštovani poslanke in poslanci!

Danes sprejeti odlok predstavlja zaključek daljšega ustavnorevidijskega postopka, in Pozitivna Slovenija bo ta odlok in s tem razglasitev ustave podprla. V tej zadevi bi lahko znani rek "v tretje gre rado" spremenili v "v četrto gre rado". Trije poskusi spremembe ustavne ureditve na področju referenduma so se že zgodili pred našim mandatom in vedno se je zataknilo tik pred koncem. Zadnja, v petek sprejeta sprememba referendumske ureditve tako predstavlja plod večletnega razmisleka stroke in bo znatno zmanjšala prihodnje možne zlorabe tega instituta. Kot je bilo že večkrat poudarjeno, referendum kot orodje sedaj jemljemo iz rok politike in dajemo v roke samo ljudstvu. Z izjemami omejujemo Ustavno sodišče in vnašamo več predvidljivosti v njegovo odločanje. S kvorumom udeležbe znatno povečujemo legitimnost referendumske odločitve.

Doslej je resnično lahko že vsaka interesna manjšina na referendumu zrušila zakon, ki ga je v dolgotrajnem in dorečenem zakonodajnem postopku sprejel parlament. Po novem bo za veljavnost odločitve in za zavrnitev zakona na referendumu potrebno, da zanjo glasuje 20 % volivcev. Naj še enkrat poudarim, da je zahtevana večina najnižja v Evropi. V smislu krepitve neposredne demokracije je treba ljudi spodbuditi, da se bodo bolj posluževali številnih že obstoječih možnosti in korakov, ki jih naša zakonodaja dopušča za to, da se na

vsebinsko zakona vpliva takrat, ko ta šele nastaja, ne pa šele potem, ko je že sprejet.

Naj zaključim z mislijo, da so bili ljudje tudi glede spremembe zakonodaje slabe volje in so izražali številne pomisleke. A v tem težkem zgodovinskem trenutku bi bilo zelo narobe, če bi nasprotovali vsaki in vsakršni odločitvi samo zato, ker smo nezadovoljni. Odločitve, ki so dobre in ki lahko situacijo izboljšajo, je treba sprejeti in jim dati možnost, da zaživijo v praksi. V Pozitivni Sloveniji trdno stojimo za tem, da je takšne vrste odločitev tudi sprememba referendumске ureditve na področju ustave. Hvala lepa.

PRESEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Gospod Jože Tanko bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo. Lep pozdrav vsem!

Danes je pred nami zaključni korak pri spremembah ustave s področja referendumā in fiskalnega pravila. Lahko rečem, da je bilo storjenih veliko naporov, da bi končno sprejeli ta dva popravka ustave, ki vladi dajeta veliko večjo možnost, da z večjo gotovostjo in samozavestjo načrtuje korake na mnogih področjih, predvsem pa na področju javnih financ. Ta in bodoče vlade ne bodo več izpostavljene pritiskom in blokadām, kakršnim je bila izpostavljena prejšnja vlada. Če samo spomnim na vložitev zahteve za referendum na zakon o izvrševanju proračuna decembra lani.

Ti dve rešitvi, ki ju bomo danes potrjevali, pomenita zaključek daljšega procesa, raztegnjenega preko treh vlad in koalicij. Žal se zaradi, kot se je pokazalo zadnje dni, nepomembnih, neargumentiranih političnih oziroma politikantskih zadržkov v nekaterih političnih sredinah ta proces končuje šele danes, čeprav bi ga lahko zaključili že najmanj pred letom dni. Pred dvema dnevi smo sprejeli dve priporočili Evropske komisije, pri čemer sta v 11. točki priporočila Evropske komisije v zvezi z nacionalnim reformnim programom za leto 2013 in mnenju Sveta o slovenskem programu stabilnosti za obdobje 2012–2016 posebej pozitivno poudarjeni obe ustavni spremembi, katerih postopek zaključujemo danes. To pomeni, da tudi zunanje okolje ocenjuje, da je treba umestiti večjo predvidljivost ravnanja vseh akterjev v državi v najvišji akt države.

Škoda je, da je bilo treba prej zrušiti eno vlado, da se je to spoznanje naselilo tudi v politične skupine, ki so do zdaj temu izrecno nasprotovale. Izkazalo se je, da je pri nas izjemno pomembno, kateri naši predstavniki hodijo v imenu Vlade v Bruselj. Tu se je tudi pokazalo, da politično brezdomstvo v evropskih povezavah ni prednost, ampak prej ovira. Lahko rečemo, da sta Alenka Bratušek in njena stranka prelom s svojimi stališči storili že po enem obisku Bruslja, praktično v samo nekaj dneh, in

da za to niso potrebovali 70 dni. Ampak kljub vsemu Alenka Bratušek ni izgubljala časa in je ta nenadni politični preobrat, ne da bi se vmes v tekstu, ki smo ga sprejeli, spremenila ena sama vejica, hotela politično izkoristiti in si ga prilastiti. S tega vidika ocenjujem, da so nekatere izjave predsednice Vlade tudi precej nekorektnе ...

PRESEDNIK JANKO VEBER: Gospod Tanko, dovolite, da vas opozorim, da je na dnevnem redu odlok o razglasitvi ustavnega zakona. Prosim vas, če prepustimo razpravo o nacionalnem programu za takrat, ko bo na dnevnem redu.

JOŽE TANKO (PS SDS): Saj o tem govorim, izključno.

Pričakovali bi, da bi predsednica Vlade v svojih nastopih povedala, koliko je takšno zavlačenje v tem obdobju stalo in koliko več smo plačali zaradi tega, ker nismo pravočasno sprejeli teh dveh sprememb v ustavo, kolikšni so, recimo, oportunitetni stroški takega zavlačenja. Mislim, da bi morali vedeti, koliko je državo stala ta trda opozicijska drža, ki je bila, kot se je zdaj pokazalo, očitno v nasprotju z interesi države. Ali gre za 100 milijonov, 150, 200 milijonov ali morda še več? V vsakem primeru gre za velike stroške.

Ko spremljamo dosežke sedanje vlade v približno 70 dneh, ne moremo mimo dejstva, da so se v tem obdobju opravila nekatera zaključna glasovanja o projektih prejšnje vlade. Tudi tu lahko ugotovimo, da so se stališča predsednice Vlade bistveno spremenila, nekatera se bodo pa še morala, kajti tudi opozorila, ki smo jih dobili, so taka. Tako lahko rečem, da te spremembe zaznavamo. Tako kot smo jih spoznali takrat, tako jih zaznavamo sedaj. Mislim, da ni nič narobe, da na te stvari opozorimo. Očitno je tudi, da program 10+100 postaja vse bolj čvrsta podlaga tudi za delo te vlade. Tudi stališča Evropske komisije so temu precej podobna, tudi precej podobna dogovorom v prejšnji koaliciji. S stališči Evropske komisije se je v veliki meri suspendiralo ali pa lustriralo koalicijsko zavezo sedanje koalicije. Ugotovitev bivšega ministra za finance gospoda Šušteršiča je povsem korektna in na mestu.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke smo zadovoljni, da se proces glede ustavnih sprememb danes zaključuje. Ocenjujem pa, da bo treba sprejeti še nekatere ustavne spremembe, ki jih nalaga verjetno tudi dokument, ki smo ga prejeli, pa če bo to komu všeč ali ne, predvsem s področja pravosodja. Opozorila, ki smo jih dobili iz Evropske komisije v sredo, so ne glede na vse za Slovenijo zavezujoča, in pričakovanja Evropske unije so temu primerna. Glede na to, da program 10+100 postaja temelj dela nove vlade, bom tole knjižico podaril predsednici Vlade. Marsikaj, kar je dobrega in kar bo treba storiti, se lahko v tej knjižici najde tudi miže. Ne bo potrebno veliko branja.

Kar zadeva odlok, bomo to podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala, gospod Tanko, za pozornost, ki ste jo izkazali. Ni bila pa ravno v kontekstu odloka, ki ga danes obravnavamo. Tako da opozorilo ostaja.

Nadaljujemo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. / oglašanje iz dvorane/ Spoštovani, dovolite mi, da vas opozorim, da je stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke zaključeno. Nadaljujemo s predstavitvijo stališča Poslanske skupine Socialnih demokratov. Stališče bo predstavila mag. Majda Potrata.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovana predsednica Vlade, ministriški zbor!

Poslanska skupina Socialnih demokratov šteje današnje izrekanje o odloku o razglasitvi Ustavnega zakona o spremembah 90., 97. in 99. člena Ustave Republike Slovenije kot sklepno dejanje dlje časa potekajočih prizadevanj za spremembo referendumске zakonodaje. Pritrjujemo stališču Ustavne komisije, ki je pripravila predlog odloka in oprla ta svoj predlog na 171. člen Ustave in 182. člen Poslovnika, pri čemer je treba poudariti, da je na nas, da zgolj izglasujemo odlok o razglasitvi. Menimo, da je bila temeljna vsebinska razprava o teh vprašanjih opravljena dosti prej. Vseeno naj povem, da smo Socialni demokrati napovedovali svojo zahtevo po spremembi referendumске zakonodaje kot opozicijska in kot koalicijska stranka.

Referendum kot obliko neposrednega odločanja volivk in volivcev lahko opredelimo z dveh vidikov. Prvič, s pravnega pomeni pravico vseh volilnih upravičencev, da s splošnim glasovanjem odločajo o posameznem aktu predstavniskega telesa in, drugič, z vidika delovanja državne oblasti pomeni način participacije ljudstva pri sprejemanju najpomembnejših pravnih in političnih odločitev, ki so sicer v pristojnosti predstavniskega telesa. Zato Socialni demokrati štejemo referendum za eno od oblik neposredne demokracije oziroma neposrednega odločanja državljanek in državljanov. Vendar tudi stroka poudarja, da referendum kot način odločanja nima a priori monopola nad demokratičnim odločanjem. Upoštevati je treba vse prednosti, ki jih omogoča pri demokratičnem odločanju, vendar tudi omejitve, ki jih objektivno vsebuje ali ki izhajajo iz njega. Te spremembe štejemo, da sledijo tem opredelitvam.

Navedla bom še eno strokovno stališče iz raziskovalnega projekta Pravna ureditev referendum in ljudske iniciative iz leta 2000: "Če naj bo referendum učinkovita oblika neposredne demokracije, ga je treba uporabljati le izjemoma, za najpomembnejša politična vprašanja, ni pa primeren za odločanje o zelo zahtevnih strokovnih in zapletenih vprašanjih,

zlasti če o njih ni mogoče oblikovati preglednih in vsem razumljivih alternativnih rešitev." Spremembe smejo dostopnost referendumu omejiti, ne smejo pa preprečiti ljudstvu, da ne bi moglo zavrniti v Državnemu zboru ali na lokalni ravni sprejetih odločitev. To s to spremembo tudi uresničujemo. Po drugi strani pa zakonov, ki jih je sprejela v Državnemu zboru predpisana večina, ne more izničiti peščica ali manjšina vseh volivcev, in to vprašanje ureja kvorum. Že večkrat je bilo poudarjeno, da je za Socialne demokrate izrednega pomena tudi določba, da ne more biti referendumov, ki posegajo v človekove pravice. Socialni demokrati smo skušali v razpravah dokazati in prepričati tiste, ki so zaskrbljeni, da se pravica do referendumu na nedemokratičen način omejuje, da ta pravica ni odvzeta in da je kvorum postavljen tako nizko, da bo še vedno mogoče preprečiti zakon, ki mu večina udeleženi na referendumu nasprotuje.

Sklepa se sprememba, ki jo je v Državnem zboru sprejela večina, in ponavljam, Socialni demokrati bomo odlok o razglasitvi ustavnega zakona podprli. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam za posredovano stališče.

Mag. Katarina Hočevnar bo predstavila stališče Poslanske skupine Državljske liste.

MAG. KATARINA HOČEVAR (PS DL): Hvala za besedo. Spoštovana predsednica Vlade, ministriški zbor, kolegice, kolegi, lepo pozdravljeni tudi v imenu Državljske liste!

V Državljski listi pozdravljamo obe spremembi ustave, ki ju danes razglasamo, in pozdravljamo enotnost, ki je bila glede spremembe zakonodajnega referendumu kljub nekaterim različnim pogledom ves čas tega ustavnorevidijskega postopka prisotna znotraj političnih strank. Naš proces odločanja je tudi po zagotovilih tistih, ki so si v zadnjem obdobju v imenu države sposojali denar pri kreditodajalcih, vzbujal skrb. To je bila točka, ki so jo omenjali zunanji opazovalci. Generalni sekretar OECD je ob obisku v Sloveniji lansko leto dejal, da imamo v Sloveniji unikaten referendumski sistem, ki ga imamo za demokratično orodje, a lahko tudi ovira demokratičen proces vladanja, če se zlorablja. Glede na naše izkušnje bi dodala, da ovira demokratičen proces vladanja tudi, če se prevečkrat uporablja.

V Sloveniji smo imeli v povprečju en referendum na leto. Naš model je omogočal res lahek dostop do referendumov. Ključna slabost sistema, ki to omogoča, je povzročanje nestabilnosti, tudi politične. Stabilnost je za Slovenijo v današnjem času še kako pomembna. Ko smo vložili predlog za to spremembo ustave, smo to storili z zavedanjem, da nam je referendum, plebiscit, leta 1990 omogočil uresničiti sanje naših prednikov in prinesel samostojnost. Tudi iz tega razloga je bil naš namen temu demokratičnemu institutu dati mesto, ki mu pripada, da se bo na referendumih

res odločalo o najpomembnejših družbenih vprašanjih, in da mu dvignemo prag legitimnosti. Sedanja referendumska ureditev je dopuščala, da o usodi vseh odloča le peščica. To pa ni demokratično. S spremembo 90., 97. in 99. člena bo po našem prepričanju področje zakonodajnega referenduma urejeno tako kot v večini drugih evropskih držav, a še vedno prilagojeno našim razmeram in okoliščinam.

Zato bomo poslanci Državljske liste odlok o razglasitvi ustavne spremembe podprli, hkrati pa obžalujemo, da ni uspešnega zaključka doživela tudi naša pobuda, ki smo jo podali v lanskem letu, in sicer, da spremenimo ustavo na način, da ukinemo Državni svet. Še toliko bolj kot lansko leto je letos jasno, da bi ta 2 milijona evrov, ki jih namenjamo tej instituciji, krvavo potrebovali na drugih področjih. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Gospod Mihael Prevc bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke.

MIHAEL PREVC (PS SLS): Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani ministrski zbor, spoštovani kolegice in kolegi!

Danes se uveljavlja sprememba referendumske zakonodaje. Po dolgih letih smo vendarle naredili korak naprej. Tisto, kar najbolj šteje, je po mnenju Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke dejstvo, da smo referendum v celoti prepustili državljanom in državljanom. Referendum ne bo več orodje, ki bi ga lahko izrabljala politika za vsakodnevne potrebe. Glede ostalih sprememb, ki so dvignile tudi nekaj prahu, ocenjujemo, da smo sedaj primerljivi z ostalimi razvitimi demokracijami. To še posebej velja za sprejemanje zakonodaje, ki je del določene ekonomske, fiskalne politike. Tukaj še posebej poudarjam, da mora ne glede na to, ali bo v Sloveniji na oblasti leva ali desna, socialna ali liberalna opcija, imeti možnost, da izvaja svoj program tudi na področju davkov, carin in nekaterih drugih proračunskih postavkah. Potem je ocena na državljanih, in če s to politiko niso zadovoljni v celoti, jo imajo vso pravico zamenjati na volitvah.

V zadnjih nekaj letih smo poslanci Slovenske ljudske stranke prejeli kar nekaj opozoril glede poseganja v referendumsko ureditev, a hkrati tudi ogromno vprašanj. Državljanke in državljani so nas odkrito spraševali: "Zakaj smo vas kot poslance izvolili, če številna odločanja prelagate na nas?" "Vi sprejemate odločitve, mi pa bomo pozneje ocenili vaše delo," smo velikokrat imeli priložnost slišati predvsem iz civilne družbe. V Slovenski ljudski stranki smo že dva mandata nazaj pristopili k določenim pobudam po spremembah referendumske zakonodaje, še posebej po tem, ko so referendumski postali del političnega prerivanja, vendar nikoli nismo bili zagovorniki omejevanja referendumov na podlagi volilne udeležbe. Posameznikova svoboda se razume

tudi tako, da lahko kdorkoli želi ob referendumskem odločanju ostane doma. To je njegova pravica. Žal je tudi naša realnost, da velikokrat večina ne sprejme možnosti, da bi odločala. Zaradi te pravice ni prav, da odsotnost udeležbe državljanov neposredno vpliva na veljavnost referendumske odločitve, kot to zahteva kvorum pri referendumu. S tem referendumski pobudi umetno vzamemo legitimnost. Samo predstavljajmo si, da bi kaj takšnega zahtevali tudi za volitve. Ali bi se politiki takrat znali soočiti z nezaupnico ljudstva v obliki nezadostne udeležbe na volitvah?

Zato v Slovenski ljudski stranki upamo, da kvorum, ki je zahtevan za zavrnitev referendumskega zakona, in sicer 20 % volilnih upravičencev, ki mu morajo nasprotovati, v prihodnji praksi nikoli ne bo pogoj za veljavnost referenduma, da bo vsaka naslednja tema, ki se bo pojavila na referendumu, vzbudila dovolj odgovornosti večine in na volišča pripeljala kar največ ljudi. Samo tako bo referendum ostal praznik demokracije. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Gospa Marjana Kotnik Poropat bo predstavila stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS):

Hvala za besedo, gospod predsednik. Lepo pozdravljeni, spoštovana ministrica, spoštovani ministri ter poslanke in poslanci!

Ponovila bom naslednje besede. Danes je v Državnem zboru svečan dan. Svečan dan zato, ker razglamo spremembo Ustave Republike Slovenije.

Poslanska skupina DeSUS bo odlok o razglasitvi Ustavnega zakona o spremembah 90., 97. in 99. člena Ustave Republike Slovenije, ki se nanašajo na ureditev instituta referenduma, podprla. Ustava Republike Slovenije je, lahko rečemo, izjemno toga ustava, ne v absolutnem pomenu te besede, temveč v relativnem. To pomeni, da ustave naše države ni mogoče spreminjati na hitro. Glede na njen status in področje vsebinskega urejanja je to vsekakor primerno. Dokaz za trditev je prav sprememba referendumskega instituta. Že leta, ne samo leta, desetletja se vleče problematika slovenske referendumske ureditve. Stroka je vsekoli opozarjala na neprimernost ureditve tega instituta oziroma na unikum, ki je v slovenski ustavi. Večkrat so bila že pripravljena besedila predlogov sprememb ustave v tej smeri, vendar ni bilo nikoli zadostne politične volje za sprejetje sprememb.

V sklopu reševanja netipične referendumske ureditve v Republiki Sloveniji je bilo vloženega izjemno veliko napora s strani političnih strank, ustavnih strokovnjakov in zainteresirane javnosti. Izkoriščam možnost, da se v imenu celotne poslanske skupine in stranke DeSUS zahvalim vsem, ki so kakorkoli prispevali k temu, da imamo danes možnost razglasiti

spremembo ustave, ki postavlja referendum na mesto ustavnega infada. V Poslanski skupini DeSUS že od samega začetka postopka za spremembo ustave zagovarjamo stališče, da se s ciljem in namenom te ustavne spremembe strinjamo in da ne predstavlja omejitve pravic državljanov, kot želijo nekateri prikazati. Poglavitno je, da smo s sprejetjem te ustavne spremembe omejili zlorabo tega instituta, saj referendum odtegujemo zgolj politiki. Čeprav je današnja obravnava namenjena razglasitvi že sprejete spremembe ustave, naj ponovim, da dajemo zakonodajnemu referendumu ustrezno legitimnost in mesto v naši demokratični ureditvi zakonodajne veje oblasti. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Končali smo predstavitev stališč poslanskih skupin. Prehajamo na splošno razpravo poslank in poslancev o predlogu odloka. Ker je napovedana lista razpravljavcev bistveno spremenjena, mi dovolite, da na kratko preberem imena tistih poslank in poslancev, ki bodo razpravljali, zato, da se boste lažje pripravili na razpravo. Razpravljali bodo: gospod Jakob Presečnik, mag. Matej Tonin, gospod Borut Ambrožič, gospod Franc Pukšič, mag. Majda Potrata, gospod Jože Tanko in kot predlagateljica, gospa Maša Kociper.

Besedo dajem gospodu Jakobu Presečniku, pripravi pa se mag. Matej Tonin.

JAKOB PRESEČNIK (PS SLS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovani ministri, ministrica in ostali prisotni, kolegice in kolegi!

Uvodoma naj povem, da podpiram sprejetje odloka o spremembah referendumskih določil ustave. Sam sem, kot tudi poslanska skupina, v preteklosti podpiral in aktivno sodeloval pri delu Ustavne komisije in pri usklajevanjih pred tem, vendar žal nikoli ni bilo zadostne podpore. Moram reči, da je kljub nasprotovanju dela civilne družbe in tudi nekaterih neparlamentarnih političnih strank dejstvo, da smo ob različnih nesmiselnih referendumih v preteklosti vedno poslušali jasno pripombo, da naj tisti, ki smo za to poklicani in odgovorni, svoje delo tudi opravimo in ne prelagamo odločitev in odgovornosti na volivce.

Imam eno manjšo, grenko pripombo. Glede na to, da nas včeraj pri izjavi, da se poslanke in poslanci odpovedujemo razpisu referendumu oziroma zahtevi za referendum o spremembi ustave, niste potrebovali, predvidevam, da nas boste ob sprejemanju marsikatero, predvsem neprijetno odločitev, še posebej takrat, ko ne boste dosegli polnega soglasja v koaliciji, še kako potrebovali. Kot konstruktivna opozicija smo v preteklosti to že večkrat dokazali. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Besedo ima mag. Matej Tonin, pripravi se gospod Borut Ambrožič.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSI): Spoštovani kolegice in kolegi, iskrene čestitke, da nam je uspel ta korak!

Absolutno se zavedam, da nam ta korak v nadaljevanju ne bi uspel, če bi ta del dvorane sedel v vladnih vrstah – to je ena krat ena. Morda je sestop z oblasti prinesel tudi to, da je prišlo do referendumskih sprememb, in da se na tak način politični prostor v Sloveniji izboljšuje in razčiščuje. Nova Slovenija ni nikoli delovala politikantsko. Vedno smo delali v dobro države in zaradi tega tudi velikokrat plačali visoko ceno. Tudi danes in sedaj so bili številni pritiski na nas, naj svoje stališče spremenimo in naj ga prilagodimo, češ zdaj boste v opoziciji, zakaj bi se odrekli zelo močnemu orožju, ki ga imate proti koaliciji. Rekli smo, da bomo enostavno vztrajali na tistem, kar mislimo, da je dobro za državo, čeprav gre morda zdaj na našo škodo.

Tako kot kolegi v SLS tudi mi v Novi Sloveniji obžalujemo, da se je koaliciji zdelo samozadostno, da če smo do zdaj prišli skupaj do sem, da smo pripeljali spremembe ustave do sem na nek način s skupnimi močmi, da smo pa zdaj kar naenkrat bili popolnoma odveč, in nas v Novi Sloveniji in kolegov v SLS ni nihče vprašal, če bi prispevali sopodpise, da se lahko ta seja danes zgodi. Očitno ste izračunali in skalkulirali, da imate s kolegi iz SDS dovolj in da nas enostavno ne potrebujete. Gre za lepo, preprosto gesto, ki vas ne bi popolnoma nič stala, bi pa veliko pomenila za naš skupni cilj. Ampak, kakorkoli, tako ste se odločili in s tem povedali tudi, kaj si mislite o nadaljnjem sodelovanju.

Glede dosedanje referendumске ureditve je bilo veliko povedanega. Mislim, da je vsem v državi oziroma vsaj tihi večini v državi jasno, da sedanja referendumska ureditev ni bila dobra. O tem zgovorno priča 80 pobud in zgolj 20 realiziranih referendumov. O tem priča tudi zelo nizka volilna udeležba. Nekaj je bilo treba narediti. Kaj smo storili? Referendum smo vzeli politiki in smo ga dali v roke izključno ljudem. Mislim in poudarjam, da je to korak v pravo smer. Zagotovo bo sedanji vladi lažje, in upam in si želim, da priložnosti, ki jo je dobila s to spremembo, ne bo zlorabila in izkoriščala.

Za konec bom rekel samo to, da vse državljanke in državljane prosim, da vsaj na vsake 4 leta izkoriščajo najbolj pomemben referendum – volitve –, in da na tem referendumu vedno znova in znova povedo, kaj si mislijo o stanju v državi in v katero smer naj ta država gre. Srečno!

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Naslednji razpravljavec je gospod Franc Pukšič.

FRANC PUKŠIČ (PS SLS): Hvala lepa. Kogice in kolegi!

Enajstič in dvanajstič spreminjamo ustavo po 22 letih samostojne države. Nisem na

tisti strani, da bi si za to čestital in rekel, da je to neko veliko dejanje. Američani imajo preko 200 let staro ustavo, in sem prepričan, da je niso spreminjali tako pogosto oziroma je ne spreminjajo, pa tudi njihov gospodarski položaj je drugačen. Pa vendarle, s spremembo na tem področju, na tem segmentu, referendumskem segmentu, kjer bo potrebno 20 % volilnim upravičencem glasovati proti neki odločitvi, če bodo želeli, da je zadeva zavrnjena, bomo mogoče dvignili tudi nekaj več odgovornosti pri samih državljankeh in državljanih. Velikokrat žal znajo zelo kritično povedati, ampak na mesto, kjer je treba odločati, ne gredo. Prav je, da gredo. Upam, da bo to pomenilo tudi pozitivni premik takrat, ko se odločajo, kdo jih bo zastopal v državi.

Sicer sem pa vesel, in tukaj vam lahko povem, da tisti, ki ste danes na oblasti, ki ste spremenili svoje stališče izključno zaradi tega, ker ste oblast, ne pa zaradi vsebine, zaradi ljudi in države, ampak zato, ker ste oblast – tako je pred kratkim povedala tudi prva dama oblasti, predsednica Vlade – želim vam veliko nadaljnje modrosti, da to še nekajkrat naredite. Ne bomo vam zamerili. Pa vendar vsaj takrat, ko ste na oblasti, pokažite, da vam je nekaj za državo. Ko ste bili v opoziciji, te modrosti pri vas žal ni bilo.

Te spremembe bom podprl, tako kot je tudi poslanska skupina to napovedala. Za konec se pridružujem obema predhodnikoma, kolegu Presečniku in kolegu Toninu. Kogice in kolegi, tudi takrat, ko opozicije, manjših strank ne potrebuješ, ni nič narobe, če jih povprašaš – dobra gesta –, ne pa samo takrat, ko jih potrebuješ, ko ti gre za vsak glas. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.
Besedo dajem mag. Majdi Potrata.

MAG. MAJDA POTRATA (PS SD): Hvala za besedo, gospod predsednik. Socialni demokrati smo prispevali 10 podpisov za sklic te izredne seje, s čimer smo jamčili in jamčimo, da ne bomo zahtevali referendum. Prav se nam zdi, da smo s tem tudi skrajšali čas, v katerem je mogoče referendumsko zahtevo vložiti. To je zadnja priložnost, ko bi politika lahko vlagala zahtevo za referendum. Te referendumske spremembe ji to pravico odvzemajo, in Socialnim demokratom se zdi to prav. V referendumskih pobudah Socialni demokrati nismo nikoli bili med tistimi, ki bi menili, da je tako odločanje treba s strani politike prepogosto uporabljati. Dosedanjih 15 naknadnih zakonodajnih referendumov, ki smo jim bili priča v Sloveniji, se je tako razporedilo, da jih je bilo v letu 2003 5, v letih od 2010 do 2012 pa 7. Kar 12 takih jih je bilo, ki sodijo v obdobje položaja največje opozicijske stranke, in tudi tedaj je bila največja opozicijska stranka. Prav se nam zdi, da je sedaj možnost za vlaganje referendum politiki odvzeta, ohranjeno pa enako število potrebnih zbranih podpisov ljudi, 40 tisoč, da se lahko referendum izvede. Pomembno je, da ta

možnost ostane in da je postavljen tudi kvorum za to, kdaj je referendumski izid veljaven.

Že v mnenju poslanske skupine sem omenila, da bomo razglasitev odloka podprli. Taka bo tudi moja odločitev. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.
Besedo dajem gospodu Jožetu Tanku.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Moram reči, da smo, kadarkoli obravnavamo vprašanja referendum, več ali manj stalno tarča nekih manipulacij glede tega, kdo je kaj zlorabil, ko je zahteval referendum, in celo takih manipulacij, da se ne pove dejstev, kdo jih je sploh zahteval, pri čemer je praktično vse, kar je bilo razpisanega, razpisano s strani Državnega zbora in vse obstaja v arhivu Državnega zbora. Praktično skoraj v vsaki razpravi naših članov Državnega zbora, ki so na nasprotni strani političnega prostora, se nam očita, da smo zlorabili in ne vem kaj še vse glede teh referendumskih zahtev. Nismo. Prav vse zahteve za referendum in vsi razpisani referendum so bili v skladu z ustavno podlago in pravili, zakonskimi podlagami, ki so do sedaj veljali za razpis referendum.

Očita se nam tudi, da smo zahtevali referendume v zvezi z reformami prejšnje vlade. Nismo jih. Niti enega podpisa za to nismo prispevali. Smo pa potem, ko je prišlo do tega, da ni bilo soglasja s socialnimi partnerji, v tem postopku podprli referendumsko odločitev socialnih partnerjev. Sindikati so bili tisti, ki so zrušili ključne reforme Pahorjeve vlade. Mislim, da je treba biti pri razpravah o tem korekten. Minimalno kar je, je to, da se pogleda v dosje Državnega zbora, pogleda, kdo je kaj vložil, kaj zahteval, in na osnovi tega se potem lahko naredi argumentirana razprava. Nisem pristaš, da pri teh zadevah manipuliramo in poskušamo narediti vtis, da je nekdo nekaj zlorabil. Tudi za naprej ne bo možna zloraba referendum, tako kot do zdaj ni bila možna, bo pa referendum razpisan, če bodo izpolnjeni pogoji za razpis referendum, ali glede števila podpisov, postopka zbiranja ali glede dopustnosti vsebine za razpis referendum. Nič drugače ne bo, kot je bilo prej, samo omeji se del politike in del vsebin iz možnosti referendumskega odločanja. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.
Besedo dajem predsednici Ustavne komisije gospe Maši Kociper.

MAŠA KOCIPER (PS PS): Hvala.

Zelo na kratko. Sprejetje odloka o razglasitvi ustavnega zakona pomeni zaključno dejanje sprejemanja spremembe ustave. To naj bi bil svečan, pomemben in lep dogodek, zato bi povabila kolege, da v nadaljevanju, pri naslednjem odloku ne uporabljajo te razprave za politične očitke, politične igrice, ampak da

spoštljivo in z ustreznim vedenjem nadgradimo ta trenutek, ki se redkokdaj zgodi. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

S tem zaključujem razpravo in ugotavljam, da k predlogu odloka ni bilo vloženih amandmajev. O predlogu odloka bomo v skladu s časovnim potekom seje Državnega zbora odločali danes v okviru glasovanj, 15 minut po prekinjeni 2. točki dnevnega reda oziroma najkasneje ob 12.50.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na 2. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ODLOKA O RAZGLASITVI USTAVNEGA ZAKONA O SPREMEMBI 148. ČLENA USTAVE REPUBLIKE SLOVENIJE.

Državni zbor je na 32. izredni seji 24. maja 2013 sprejel Ustavni zakon o spremembi 148. člena Ustave Republike Slovenije. V skladu s prvim odstavkom 182. člena Poslovnika Državnega zbora Državni zbor razglasi ustavni zakon najkasneje 8. dan po njegovem sprejetju, razen če najmanj 30 poslancev zahteva, da se sprememba ustave predloži v potrditev volivcem na referendumu. Zahteva za razpis referendumu ne bo podana, saj me je 74 poslank in poslancev pisno obvestilo, da ne bodo zahtevali, da se sprememba ustave predloži v potrditev volivcem na referendumu. Zato lahko Državni zbor razglasi Ustavni zakon o spremembi 148. člena Ustave Republike Slovenije. Ustavni zakon Državni zbor razglasi s sprejetjem odloka o razglasitvi. Predlog odloka je v obravnavo Državnemu zboru predložila Ustavna komisija.

Za dopolnilno obrazložitev predloga odloka dajem besedo predsednici komisije gospe Maši Kociper.

MAŠA KOCIPER (PS PS): Spoštovani kolegi!

V imenu Ustavne komisije sem že pred prvo razglasitvijo odloka o spremembi ustave nanizala, katere so pravne podlage, ki zahtevajo sprejetje tega odloka, tako da se k temu, če dovolite, ne bi vračala. Bi pa naštela še drugo skupino strokovnjakov, ki sem jo prej po pomoti pozabila, in se ji ob tem opravičujem. V postopku spremembe ustave so sodelovali tudi: dr. Tone Jerovšek, dr. Igor Kaučič, dr. Janez Pogorelec, dr. Ciril Ribičič, dr. Lojze Ude, dr. Miro Cerar in dr. Matej Avbelj. Vsem prav lepa hvala za sodelovanje pri tem pomembnem projektu.

Ali lahko kar nadaljujem v imenu poslanske skupine?

PREDSEDNIK JANKO VEBER: V tem trenutku mi dovolite, da obvestim Državni zbor, da je po teh uvodnih predstavitev na vrsti predstavitev stališč poslanskih skupin. Gospa Maša Kociper bo predstavila stališče Poslanske skupine Pozitivna Slovenija.

MAŠA KOCIPER (PS PS): Tudi v stališču Poslanske skupine Pozitivne Slovenije sprejetje odloka razumemo zlasti kot zaključno fazo sprejemanja sprememb ustave, ne pa kot možnost za ponovno odpiranje političnih debat, ki smo jih na te teme že opravili v preteklosti. Zdi se nam pomembno, da morda vsi skupaj ponovimo bistvo sprejetih ustavnih sprememb. Pri spremembi 148. člena, pri tako imenovanem fiskalnem pravilu je za nas v Pozitivni Sloveniji najpomembnejše to, da ljudem zagotovimo, da se te ustavne spremembe ni treba bati. Prav nič hudega se ne bo zgodilo zgolj z vpisom te spremembe v ustavo. Ustavni zakon govori samo o potrebi po srednjeročni uravnoteženosti javnih financ. Vsa ostala odstopanja bomo lahko uredili v izvedbenem zakonu. Zato vpis v ustavo sam po sebi ne more in ne bo pomenil znižanja plač, pokojnin in socialnih prejemkov.

Bistvena razlika med temi, ki smo se pri sprejemanju te spremembe ustave pojavili na eni ali drugi strani, je samo v tem, v kako kratkem času si predstavljamo, da bo prišlo do konsolidacije naših javnih financ. Očitno smo bili že ves čas vsi soglasni v dejstvu, da je konsolidacija potrebna in da do nje mora priti. Razlikujemo pa se po tem, ali naj do tega prihaja v hitrejših, bolj radikalnih korakih, ali bolj postopoma. Kot veste, v Pozitivni Sloveniji stojimo na stališču, da je konsolidacija potrebna, in da jo je mogoče izvesti postopoma, v srednjeročnem obdobju 5 do 8 let ter pri tem ohraniti načelo socialne države in solidarnosti. Z vpisom v ustavo smo, kot rečeno, izpolnili tudi obljubo, ki sta jo dala Evropi predhodna predsednika vlad, gospod Janša in gospod Pahor, in s tem pokazali, da smo kot država verodostojni in sposobni uresničevati zaveze, ki jih dajemo skupnosti.

Naj povem, da smo zgodovinsko gledano Slovenci kot narod očitno najmočnejši in najbolj složni v najtežjih situacijah naše zgodovine. To me in nas v Pozitivni Sloveniji v tem primeru utrjuje v upanju in prepričanju, da bomo tudi tokrat premagali težave na finančnem in gospodarskem področju in krizo prepoznali kot priložnost. V naši državi je dovolj znanja in sposobnosti, treba pa si je postaviti prave cilje, in vsak od nas mora odgovorno, predvsem pa strokovno, opraviti svoje delo. Samo strokovno, odgovorno in tudi pošteno ravnanje vseh, tudi predstavnikov oblasti in predstavnikov institucij, bo vrnilo zaupanje v pravno državo in njene institucije in zagotovilo normalno življenje njenim državljanom.

Zaključujem z mislijo, da dvotretjinska večina ob sprejemanju ustave vsakič znova pomeni potrebo po veliki in nadpovprečni soglasnosti politike. Ta večina pomeni, da morajo spremembo nujno potrditi predstavniki različnih političnih opcij. Zato sprememba vsakič znova pomeni preseganje političnih delitev na leve in desne, naše in vaše, ter zmago razuma. Pozitivna Slovenija je ponovno pokazala, da je sposobna delitve preseči v dobro naših ljudi in

naše države. Politično najlažje se je vkopati vsak v svoje okope, prepričevati lastne volivce v svoj prav in vztrajati vsak na svoji poziciji brez najmanjših odstopanj. A taka politika, ki si za talca vzame državo, nas pripelje do situacije, v kateri smo.

V Pozitivni Sloveniji na takšno politiko ne pristajamo. Vsi tisti – pri tem mislim tudi politične stranke –, ki boste to hoteli, boste v nas vedno lahko našli konstruktivnega sogovornika, pripravljenega na dialog, pod pogojem, da bodo rešitve v interesu države, njenih ljudi in skupnega napredka. "Politika, nesposobna dogovora, je presežena," je povedala predsednica Vlade, in v Pozitivni Sloveniji si želimo, da bi temu res bilo tako. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Mag. Marko Pogačnik bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovani predsednik, hvala za dano besedo. Spoštovani ministrski zbor, kolegice, kolegi!

Slovenska demokratska stranka je načelna stranka in ni spremenila svojega stališča do vpisa fiskalnega pravila, tudi potem ne, ko je iz največje vladne stranke postala največja opozicijska stranka. Pomembno je, da je prevladal razum, in da je prišlo do sprejetja fiskalnega pravila. Z vpisom fiskalnega pravila v ustavo je bila uveljavljena še zadnja od petih reform vlade Janeza Janše. Slovenija je z vpisom fiskalnega pravila poslala pozitiven signal tujini in pridobila dodatno zaupanje na mednarodnih trgih in mednarodnih institucijah. Vpis fiskalnega pravila v ustavo vodi k zmernosti, k racionalnemu ravnanju in premišljenim dejanjem v prihodnje. Fiskalno pravilo bi moralo biti v interesu vseh državljanov in državljanov Republike Slovenije predvsem zaradi tega, ker gre za edino zaščito in varnost, da ne leva, ne srednja, ne desna vlada državljanov in državljanov Republike Slovenije ne bo enormno zadolžila. Vpis fiskalnega pravila ne izključuje socialne države in ne izključuje solidarnosti, izključuje pa nespametno zadolževanje po previsokih obrestnih merah in izključuje bremena visokih obresti ter prenos dolgov na prihodnje rodove. Omejitev prekomernega zadolževanja rešuje slovenske plače in slovenske pokojnine.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke se zavedamo, da lahko na dolgi rok porabimo samo toliko, kot ustvarimo, in da je obvladovanje javnih financ elementarnega pomena za delovanje vsake države. Zavedamo se, da zadolževanje brez gospodarske rasti dolgoročno vodi v izgubo suverenosti in zlom socialne države, pri čemer najvišjo ceno plačujejo ljudje, ki imajo malo premoženja in malo privilegijev. Zavedamo se, da smo v preteklosti z neracionalnimi odločitvami zašli s prave poti in s tem ogrozili svojo prihodnost ter

prihodnost svojih otrok. Vseeno ostaja grenak priokus, da smo z vpisom fiskalnega pravila v ustavo izgubili več kot eno leto. S tem smo davkoplačevalci in Slovenija plačali visoko ceno.

Z vpisom fiskalnega pravila v ustavo bo imela sedanja vlada vse pogoje, da sprejema ukrepe, ki so potrebni in jih je sprejela že večina evropskih držav. Popolnoma jasno je, da nobena evropska država ni izšla iz krize na način, da bi še bolj obremenjevala gospodarstvo. Prava pot je ravno obratna – najprej je treba znižati stroške in omogočiti gospodarstvu, da zadihaja, saj to prinese večje prihodke. Čas ni zaveznik Slovenije. Od besed bo treba preiti k dejanjem. Ob zaključku le še to – vpis fiskalnega pravila ni politikantstvo, temveč državotvorno dejanje. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Dr. Ljubica Jelusič bo predstavila stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

DR. LJUBICA JELUŠIČ (PS SD): Hvala za besedo, spoštovani predsednik. Spoštovani predstavniki Vlade, dragi kolegice in kolegi!

Z današnjim dnem se dokončno spreminja slovenska ustava z določilom, s katerim se pridružujemo tistim evropskim državam, ki so zlato fiskalno pravilo že zapisale v svoje ustave. Ta proces spreminjanja je potekal lani in poteka letos, in naj bi se zaključil do konca letošnjega leta. Potem bomo videli, v kolikšni meri bo 25 držav podpisnic fiskalnega pakta dejansko spoštovalo v svojih izvedbenih aktih, v svojih ustavah in drugih visokih zakonih zapisano pravilo. Morda bomo mi ali pa bodo naslednje generacije politikov ugotovile, v kolikšni meri je zlato fiskalno pravilo dejansko prispevalo k njihovemu finančnemu položaju in tudi k nezadovoljevanju na račun drugih držav članic.

Fiskalno pravilo – uravnoteženost prihodkov in odhodkov pri celotni javni porabi – je načelo, ki ga je treba vselej spoštovati pri načrtovanju proračuna. Praksa sili države v zadolževanje, ko so prihodki v proračun premajhni za vse javne potrebe. V letih gospodarske rasti in bogatenja se fiskalnega pravila niti ne zavedamo, v letih krize pa zlovešče trka na vrata vsakega proračuna in tudi vsakega rebalansa. Tudi Slovenija ima za sabo obdobje rasti, vendar se povečani pritoki prihodkov v proračun žal niso uporabili za zlato rezervo za slabše čase. Od druge polovice leta 2008 dalje se v Evropi pogosteje uporablja beseda kriza kot pa gospodarska rast. Tudi v Sloveniji je tako. Socialni demokrati se zavedamo, da bomo morali vsi še veliko žrtvovati, da bi se kot Evropa in kot Slovenija izvlekli iz krize. Zavedamo se, da nam bo dostojanstvo povrnjeno šele, ko bo dovolj dela za vse, izobražene in manj izobražene.

Socialni demokrati smo nasprotovali vpisu fiskalnega pravila v ustavo s takšno obliko

oziroma vsebino, ki jo je prejšnji teden potrdila dvotretjinska večina v Državnem zboru. Še danes menimo, da bi bilo mogoče določbe lani ratificirane pogodbe o fiskalnem paktu vnesti v ustavo in zakon na način, ki bi omogočal postopno uravnoteženje javnih financ in ne bi predstavljal grožnje v obliki ostrejših posegov v socialne transferje, javno zdravstvo, javno šolstvo, socialno varstvo in druge javne potrebe. Sprejetje odloka o razglasitvi Ustavnega zakona o spremembi 148. člena Ustave Republike Slovenije je pravna posledica omenjene odločitve, sprejete v Državnem zboru. Čeprav smo bili Socialni demokrati proti vpisu fiskalnega pravila v ustavo, smo glasovanje pred tednom dni glede tega sprejeli kot dejstvo in takšno odločitev tudi spoštujemo. Zato smo tudi prispevali vseh svojih 10 podpisov poslank in poslancev za sklic današnje izredne seje, s tem pa dokazali, da se nimamo namena kakorkoli zoperstavljati odločitvi večine.

Na podlagi navedenega in upoštevaje vsa naša pretekla ravnanja v zvezi s tem vprašanjem v Poslanski skupini Socialnih demokratov sprejetju odloka ne bomo nasprotovali. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam za predstavitev stališča.

Mag. Katarina Hočevnar bo predstavila stališče Poslanske skupine Državlanske liste.

MAG. KATARINA HOČEVAR (PS DL): Še enkrat hvala za besedo. Lep pozdrav vsem prisotnim!

Danes opravljamo sklepno dejanje spremembe 148. člena Ustave. V zadnjem letu in pol je bilo veliko prelitega črnila in povedanih besed o fiskalnem pravilu, najbrž celo preveč. Zdaj moramo od besed preiti k dejanjem in nadaljevati korake v smeri, da naše javne finance spravimo v red. Ne bo enostavno, potrebno bo veliko modrosti, poguma in odgovornosti tako v vladnih kot v poslanskih vrstah. Glavna pridobitev te spremembe ustave je, da smo dobili tudi možnost sankcioniranja kršiteljev pogodb, če o ustavi govorimo kot o družbeni pogodbi. Zapis fiskalnega pravila v ustavo bo omogočil uporabo inštrumentov, ki do sedaj niso bili na voljo, in sicer inštrument ustavne presoje in ustavne obtožbe. Ustavna raven veleva najvišjo stopnjo spoštovanja pravil s strani politike. Fiskalna disciplina bo po našem prepričanju prispevala k višji gospodarski rasti, saj bo ohranjala nizke obrestne mere za proračun in gospodarstvo. S fiskalnim pravilom se bomo nadalje izognili drastičnim ukrepom proračunske konsolidacije v naslednjih gospodarskih krizah. Nenazadnje bo ta vzdržnost prisila nas politike, da račune za svoje apetite po večji javni porabi položimo takoj, z novimi ali višjimi obstoječimi davki. Bremena prekomerne potrošnje tako ne bo več mogoče prenašati na naše otroke.

V Državlanski listi smo prepričani, da z umestitvijo fiskalnega pravila v ustavo dajemo glas za več socialne države. Te bi bilo neizogibno manj, če bi nadaljevali s politiko zadolževanja in plačevanja visokih obresti iz državnega proračuna. V letu 2009 smo za obresti namenili 300 milijonov evrov, letos se približujemo milijardi evrov. Če bi se v preteklosti obnašali bolj odgovorno, bi danes imeli milijardo več na razpolago, da jo namenimo raziskavam, inovacijam, štipendijam ali pa socialnim ukrepom. To je razlog, zaradi katerega smo v Državlanski listi, odkar smo parlamentarna stranka, podpirali zapis fiskalnega pravila v ustavo. Čaka nas še izvedbeni zakon. Ne pozabimo, da smo ga usklajevali že lansko poletje. Naj bo letošnje bolj uspešno in bolj plodno. Nimamo več časa, da bi čakali na navodila iz Bruslja. Sami vemo, kaj moramo storiti. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam za predstavitev stališča. Dovolite mi, da preden dam besedo gospodu Mihaelu Prevcu, obvestim vse poslanke in poslance o tem, da bo predlagan postopkovni predlog, da se opravi glasovanje brez 15-minutne prekinitve seje pred glasovanjem. Zato prosim vodje poslanskih skupin in strokovne sodelavce poslanskih skupin, da obvestite kolegice in kolege o tem, da je predviden postopkovni predlog, na podlagi katerega bi odločali, takoj po zaključku 2. točke dnevnega reda. Hvala za pozornost.

Gospod Mihael Prevc bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske ljudske stranke.

MIHAEL PREVC (PS SLS): Še enkrat hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani!

Slovenija danes ne bi potrebovala fiskalnega pravila, če bi skozi zadnja leta dokazala, da zna odgovorno ravnati s svojimi javnimi financami. Res je, da se v letih visoke gospodarske konjunktore nismo pripravili na obdobje, ko bodo nastopili slabši časi. Tako je bil tudi odziv na gospodarsko krizo leta 2009, potem ko je nastopila, praktično minoren. Umetno vzdrževanje obstoječega stanja v naslednjih letih, ki ni imelo podlage v naši gospodarski aktivnosti, temveč v tujih kreditih, nas je samo v nekaj letih iz vzorne članice evro skupine s praktično minimalnim obsegom javnega dolga pripeljalo v situacijo, ko trepetamo, kaj bo jutri. Zato fiskalno pravilo – da se kaj takega nikoli več ne zgodi, da bodo naši proračunski prihodki in odhodki na določeno srednjeročno obdobje uravnoteženi in da ne bo nobena politika v bodoče zaradi lastnih interesov vzdrževala lažno upanje in prikazovala stanje, ki ne pritiče realnemu stanju.

Že večkrat smo povedali, da nihče nima pravice zadolževati naših otrok, naših vnukov, kajti ravno oni bodo plačevali naše finančne napake. Kako pomemben je bil ta ustavni zapis, nam v zadnjih dneh sporočajo številni odzivi iz

vseh koncev sveta. V luči naše zaveze na vse naše obljube na našo državo gledajo povsem drugače. Fiskalno pravilo nalaga veliko odgovornost, ki jo morajo sprejeti tako koalicijske kot tudi opozicijske stranke. Vendar zadeva še ni v celoti zaključena. Pred nami je oblikovanje in sprejetje izvedbenega zakona. Tudi tu nas bo zunanja javnost budno spremljala. Če kdo misli, da bo lahko preko izvedbenega pravila vsaj kratkoročno izigral določbe ustavnega fiskalnega pravila, se najverjetneje moti.

V Slovenski ljudski stranki verjamemo, da bodo strokovnjaki, povezani v strokovno skupino, kmalu začeli z delom, in bomo že kmalu, v jesenskih mesecih opravili tudi ta pomemben del naloge. Nič ni narobe, če človek kdaj napačno oceni situacijo, napredek pa je, če to odkrito prizna in popravi svojo napako. V Slovenski ljudski stranki takšno priznanje cenimo. Fiskalno pravilo bi lahko bilo sprejeto že v minulem letu in zelo verjetno bi kot država v mednarodni skupnosti uživali več zaupanja. Toda bolje pozno kot nikoli. Slovenijo čaka še nekaj projektov, ki so bili začeti podobno kot fiskalno pravilo, a se od nas zelo jasno in nedvoumno pričakuje, da jih bomo izpeljali do konca. V tek je treba spraviti zakon za stabilizacijo bančnega sistema. Slovenski državni holding še vedno obstaja samo na papirju.

V Slovenski ljudski stranki upamo, da bo tudi na tem področju, podobno kot pri fiskalnem pravilu, prevladal razum in ne politični prestiž, in da bomo resnično naredili tisto, kar je najboljše za našo državo. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala gospodu Prevcu.

Gospa Marjana Kotnik Poropat bo predstavila stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala za besedo, gospod predsednik. Vsi prisotni še enkrat lepo pozdravljeni!

Pri 1. točki dnevnega reda današnje seje sem dejala, da je v Državnem zboru danes svečan dan. Dodajam še, da nam je poslankam in poslancema iz DeSUS v posebno čast, da prisostvujemo temu svečanemu dogodku, ko razgllašamo spremembe Ustave Republike Slovenije, spremembe členov, ki opredeljujejo institut referendum in vnos fiskalnega pravila.

Vnos fiskalnega pravila v ustavo smo v Poslanski skupini DeSUS podpirali, saj smo ocenili, da je uvedba tega pravila v Ustavo Republike Slovenije pot za zaježitev proračunskega primanjkljaja in javnega dolga. Te spremembe ne moremo obravnavati povsem ločeno, temveč skupaj s paketom ukrepov, ki so bili že poslani v Bruselj, in na katerega smo že prejeli odgovor. Sporočilo v tem odgovoru je, da smo v Sloveniji na pravi poti in da so doslej sprejete spremembe zakonov in drugi ukrepi

korak v pravo smer, ki pelje v izhod iz krize – pri tem je treba dodati ob izvajanju 9 točk, ki so jih v Bruslju zapisali.

Četudi danes potrjujemo razglasitev ustavne spremembe, ki se nanaša na vnos fiskalnega pravila v ustavo, ne morem mimo odzivov naše politike na odgovor Bruslja. Tukaj mislim predvsem na izjavo ministra za finance, da bo treba zarezati tudi v pokojnine, kar nas je po pravici povedano zelo negativno presenetilo. Že ob razpravah o vnosu fiskalnega pravila v Ustavo Republike Slovenije smo v Poslanski skupini DeSUS poudarjali, da ta vnos ne sme voditi v propad socialne države. Že tedaj smo jasno zavzeli stališče in napovedali, da se zavzemamo za to, da se v področje sociale in pokojnin ne bo posegalo. Pri tem vztrajamo še danes. Dejstvo je, da je povprečna pokojnina pod pragom minimalne plače in pod pragom revščine – 587 evrov mesečno. Še enkrat, povprečna pokojnina je danes pod pragom minimalne plače in pod pragom revščine. Zato s tega mesta, s te govornice pozivam, naj nekdo odgovori na vprašanje: Kolikšne reze še lahko prenese upokojenec? Vprašanje je naslovljeno tudi na vse vas. Ali bi lahko preživeli s tem zneskom? Še posebej, kadar človeka tare bolezen ali je prisiljen, da zaradi ostarelosti pristane v domu za ostarele. Zato premislite, člani Vlade, kakšne ukrepe napovedujete. Izjava ministra daje prizvok kot da upokojenci v tem času niso popolnoma nič prispevali v našo družbo oziroma za dobrobit naše družbe in za zagotavljanje svoje socialne varnosti. Pri pokojninah se varčuje že mnogo let – od zamrznitve leta 2010 do znižanega letnega dodatka, da ne govorim o tem, da pokojnine padajo že vse od leta 2001.

Da se vrnem na vsebino, na obravnavo odloka o razglasitvi vpisa zlatega pravila v ustavo. Poslanska skupina DeSUS ne nasprotuje vnosu fiskalnega pravila, še enkrat pa poudarjamo, da to pravilo ne sme in ne more pomeniti propada socialne države. Tej intenci bomo v naši poslanski skupini absolutno nasprotovali. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Gospa Ljudmila Novak bo predstavila stališče Poslanske skupine Nove Slovenije.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Spoštovani!

V Poslanski skupini Nove Slovenije bomo Predlog odloka o razglasitvi Ustavnega zakona o spremembi 148. člena Ustave Republike Slovenije podprli. Spremenjeni 148. člen Ustave Republike Slovenije pomeni zapis fiskalnega pravila v najvišji pravni akt. Na ta način izpolnjujemo zavezo, prevzeto s pogodbo o fiskalnem paktu. S fiskalnim paktom smo se tako kot preostale države podpisnice zavezali k javnofinančni disciplini. V Državnem zboru je bila ta ustavna sprememba izglasovana z visoko stopnjo političnega soglasja, in v Novi Sloveniji tak konsenz pozdravljamo. Posebej bi poudarila,

da je zapis fiskalnega pravila v ustavo pomemben zato, ker je eden od pozitivnih signalov, ki jih Slovenija pošilja mednarodni skupnosti. Gre za sporočilo, da je uravnoteženost javnih financ pomembna vrednota, ki sodi v hierarhično najvišji pravni akt, in ga praktično ni mogoče kršiti.

Prav zaradi sprejetja obeh ustavnih sprememb, fiskalnega pravila in referendumu, je bila ocena Evropske komisije za nas dokaj pozitivna. Lahko trdimo, da je k temu bistveno pripomogla prav opozicija, ki je vztrajala pri čim prejšnjem zapisu spremembe ustave. Po sprejetem fiskalnem pravilu morajo biti prihodki in odhodki države, ki so zajeti v njenih proračunih, uravnoteženi oziroma lahko znaša letni primanjkljaj največ do 0,5 % BDP. Če se v kakšnem letu zgodi primanjkljaj preko te meje, je treba ta primanjkljaj pokrivati s presežki ostalih let, bodisi s presežki, ki so bili ustvarjeni v preteklosti, bodisi s presežki, ki bodo ustvarjeni v prihodnosti.

Ker ni realno pričakovati, da bi država vsako leto imela popolnoma uravnotežen proračun, predlog spremembe 148. člena ustave dopušča tudi izjeme. Ta izjema je vezana na pojem posebnih okoliščin. To so lahko nepredvideni dogodki, recimo, naravne ali kakšne druge nesreče, kjer je treba zagotoviti sredstva za odpravo škode, pomoč ljudem in podobno. Druga posebna okoliščina je takšno gospodarsko obdobje, kot ga imamo sedaj – gospodarska kriza. Kljub gospodarski krizi, ki bo očitno še trajala, moramo težiti k čim prejšnjemu uravnoteženju javnih financ. Brez varčevanja in odrekanja ter spodbujanja gospodarstva tega cilja ne bomo dosegli, ne glede na to, kdaj si ga bomo postavili, za leto 2015 ali 2017.

Nekatere politične stranke bi si želele te boleče ukrepe čim bolj odložiti. V Novi Sloveniji se ves čas zavzemamo za uveljavitev fiskalnega pravila čim prej, že v proračunskem letu 2015. Zavedamo se, da je vsak rez v plače, pokojnine, predvsem pa v socialne prejemke, boleč, vendar so taki ukrepi nujni, če želimo ohraniti suverenost na javnofinančnem področju. Prav zato smo tako v času, ko smo bili vladna stranka, kot tudi sedaj, ko smo opozicijska stranka, podpirali ukrepe za zmanjšanje javnofinančnih izdatkov. Potrebni bodo še številni hitri in odločni koraki za uravnoteženost proračuna, in Nova Slovenija takim prizadevanjem napoveduje nadaljnjo podporo. Pričakujemo, da bo breme krize enakomerno porazdeljeno med vse družbene skupine. Vlada mora biti ob tem posebej pozorna na to, da s sprejetimi ukrepi ne bo posegala v premoženjsko najšibkejšo družbene sloje in povečevala socialne stiske ter stopnje revščine. Prav na to bomo v Novi Sloveniji posebej pozorni.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Končali smo predstavitev stališč poslanskih skupin. Prehajamo na splošno

razpravo poslank in poslancev o predlogu odloka.

Besedo dajem gospodu Francu Bogoviču, pripravi pa se mag. Matej Tonin.

FRANC BOGOVIČ (PS SLS): Hvala. Lep pozdrav, spoštovani predsednik, spoštovani predstavniki Vlade, kolegice in kolegi!

V Slovenski ljudski stranki in tudi sam osebno pozdravljam, da smo zmogli ta napor v Sloveniji in spremenili slovensko ustavo tudi v tem delu, da želimo imeti urejene javne finance. Vesel sem, da smo poleg tega, da smo lahko prispevali naših 6 glasov, imeli tudi povezovalno noto v tistem delu, ko sta si dve največji stranki želeli razdeliti krivdo za neuspeh dober mesec nazaj. Vesel sem, da je pri vseh v Državnem zboru prevladal razum. Žal ta razum ni prevladal že lansko leto. Mislim, da je prav, da povemo, da nas bo eno leto zakasnitve in najetje 4 milijard evrov dragih kreditov v tem času v naslednjih 10 letih stalo približno od 40 do 60 milijonov evrov na leto oziroma od 100 do 150 tisoč na dan. Toliko, da si predstavljamo, kaj naše odločitve ali pa neodločitve v Državnem zboru pomenijo.

Pred nami je zelo odgovornega pol leta, pol leta, v katerem se bo videlo, kako resno mislimo danes in kako resno smo mislili v ponedeljek. Sprejeti moramo izvedbeni zakon, v katerem bomo zapisali pravila, v katerih bomo dogovorili tudi eventualna odstopanja od fiskalnega pravila. Dogovoriti se moramo tudi za potrebno večino, in že zdaj napovedujem, da bomo v Slovenski ljudski stranki vztrajali, da je za takšne odločitve vedno potrebna dvotretjinska, ustavna večina, in upam, da bo dovolj modrosti. Vlada ima zelo težko nalogo – pripraviti eksakten rebalans proračuna in posledično sprejeti ukrepe, s katerimi bomo dosegli to, kar danes zapišemo v slovensko ustavo.

V družbi in tudi sicer zelo veliko govorimo o trajnostnem razvoju. Mislim, da se vedno bolj zavedamo, da je treba trajnostno rabiti naravne vire, od zraka, vode in vseh ostalih surovin, do hrane in podobno, in nekaj podobnega danes govorimo na področju financ. Želimo imeti trajnostne finance, da, kar je bilo danes že rečeno, porabimo toliko, kolikor ustvarimo. Danes je bilo že povedano, da pri tem nismo bili najbolj uspešni v preteklih letih, da tako ne gre naprej in da je treba narediti temeljit zasuk v naših glavah. Pri tem govorimo tudi o tem, da z vpisom tega pravila dajemo perspektivo Republiki Sloveniji. Dajemo perspektivo našim otrokom, ki so v vrtcih in šolah, dajemo perspektivo kmetom na poljih, obrtnikom v njihovih delavnicah, delavcem v tovarnah, lastnikom podjetij, ki se odločajo za to, da so danes podjetniki. Dajemo perspektivo tujim investitorjem, da bodo za razliko od zadnjega leta še videli perspektivo v Sloveniji.

Spoštovani kolegice in kolegi, če tem skupinam ne bomo zagotovili perspektive, potem je zastoj govoriti, da ne bomo zniževali

plač, da bomo imeli socialno državo, da bomo imeli zdravstvo, da bomo imeli znosne pokojnine. Govorimo o tem, da je treba družbo spraviti v ravnovesje, za kar bo potrebna solidarnost. Mislim, da danes ni primerno mesto za petelinjenje, katera skupina v tem ne bo sodelovala. Vsi bomo morali sodelovati in v naslednjega pol leta bomo pokazali, ali je v slovenskem političnem prostoru in v naši družbi dovolj razuma, da zmoremo to, kar smo si danes zapisali. To si srčno želim, in bomo tudi vsi poslanci Slovenske ljudske stranke v tem konstruktivno sodelovali, kot smo tudi doslej.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Besedo dajem mag. Mateju Toninu, pripravi pa se gospod Franc Pukšič.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Spoštovani kolegice in kolegi!

Fiskalno pravilo je v svojem bistvu zelo preprosta zadeva – toliko kot ustvarimo, toliko lahko tudi porabimo. Z našo današnjo odločitvijo smo naredili veliko uslugo prihodnjim generacijam, ker naših današnjih bremen ne bomo nalagali prihodnjim generacijam. Odločitve, ki bodo sledile sprejetemu fiskalnemu pravilu, bodo neprijetne, ampak tako je. Le upamo lahko in si želimo, da bo morda kdo s časovne perspektive in skozi zgodovino nazaj gledal, da je bilo takrat tudi narejenega nekaj dobrega in da je bilo tudi jemanje nujno potrebno.

Ob tem slovesnem trenutku nikogar ne želim postavljati v neprijetno situacijo, ampak moram pa res iskreno čestitati Pozitivni Sloveniji za spremembo stališča, to pa vsekakor. Saj veste, da smo pred tem vse mogoče poslušali – glede 30-odstotnega znižanja pokojnin, zaradi česar je bil potem postavljen v neprijetno situacijo DeSUS, ki se mora še danes braniti. Slišali smo tudi, da v Pozitivni Sloveniji ne bodo nikoli sprejeli fiskalnega pravila z letnico 2015, ampak kljub vsemu se je ta zgodba zgodila in ima srečen razplet. Kot sem rekel prej in govorim tudi zdaj, do te spremembe zagotovo ne bi prišlo, če naša vlada ne bi odšla z oblasti. To je zgolj dodatek, dodatna ugotovitev, da preseneča, kako hitro lahko spremenite svoje stališče, in da vam pri teh stvareh ni nerodno. Ampak ta zadeva in te stvari so danes popolnoma nepomembne. Ključno pri vsej stvari je, da ne bomo nalagali dodatnih bremen prihodnjim generacijam.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Besedo dajem gospodu Francu Pukšiču, pripravi se gospod Samo Bevk.

FRANC PUKŠIČ (PS SLS): Hvala lepa. Kogice in kolegi!

V Poslanski skupini Socialnih demokratov še vedno ne podpirajo spremembe fiskalnega pravila, in danes so povedali, da temu ne bodo nasprotovali. Seveda ne, ker imajo 10

poslancev. Če bi jih imeli 30, bi to svojo moč izkoristili, ampak to je že zgodovina. Dejstvo je, da so Socialni demokrati prav takrat, ko so vodili državo, naredili več kot 8 milijard evrov izgube, in še vedno ne želijo priznati, kljub temu da so v Vladi s figo v žepu, kam nas je to pripeljalo.

Vesel sem, kot sem že prej omenil, da so se v Pozitivni Sloveniji spametovali in priznali svoje grehe, in pričakujem, da bodo še nekajkrat to naredili. Glede tistega, ko je kolegica Maša Kociper razlagala, kako velik krog ne gre v malega – to je bilo lani jeseni. Zdaj je celo iznašla formulo, da tudi velik gre v malega, ampak nas je to preveč stalo. To nas je stalo skoraj pol milijarde za najetje kreditov v naslednjih 10 letih, samo za obresti. To nas stane danes več kot 2 % višja obrestna mera za podjetnike, kar je zmanjševanje okolja za gospodarstvo, in to je državljanke in državljane stalo dvig DDV. To je prinesla ta vlada. Zdaj sicer z veseljem rečejo, kaj vse so naredili. Če bi bili malo, vsaj malo skromni, bi rekli: "Hvala prejšnji vladi, da je vse to pripravila, mi bomo realizirali še holding in slabo banko, tako kot nam je naložila Evropska komisija, in sprejeli tudi klasifikacijo v državnih podjetjih", ne pa tako, kot zdaj prihajate z nekimi raztrošenimi zadevami.

To spremembo bom podprl.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Replika, gospa Maša Kociper.

MAŠA KOCIPER (PS PS): Spoštovani!

Ker sem bila omenjena z imenom in priimkom, moram dati repliko, ker sem bila očitno narobe razumljena.

Gospod Pukšič, očitno niste razumeli, da sem že takrat vedela, da je potreben čas, da veliko zadolževanje in veliko porabo spraviš v majhno zadolževanje in majhno porabo. Vi tega še sedaj očitno ne razumete. Škoda.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala za dodatno pojasnilo.

Besedo dajem gospodu Samu Bevku, pripravi se dr. Ljubica Jelušič.

SAMO BEVK (PS SD): Samo na kratko. Gospod predsednik, hvala za besedo. Spoštovani zbor!

Nobeno fiskalno pravilo, zapisano v ustavo, ne bo pomagalo, če ne bomo vsi skupaj, predvsem pa Vlada, zagnali gospodarski razvoj tako, da ne bo vprašljiva prihodkovna stran državnega proračuna in tudi polnjenje davčne blagajne. Zato apeliram na Vlado, da pomaga povsod, kjer imajo podjetja v Sloveniji dolgoročne programe, sklenjene pogodbe, manjka pa jim financiranje le-teh. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

Besedo dajem dr. Ljubici Jelušič, potem pa pride na vrsto še predsednica Ustavne komisije gospa Maša Kociper.

DR. LJUBICA JELUŠIČ (PS SD): Najlepša hvala za besedo, spoštovani predsednik.

Na tri stvari bi rada opozorila. V takšnih slovesnih trenutkih, kot je današnji, ko spreminjamo ustavo, smo nagnjeni k temu, da govorimo o pozitivnih oziroma o zlatih stvareh stvari, ki jih spreminjamo. Nekatere ostanejo zamolčane in negativnih rajši ne omenjamo. Pri fiskalnem pravilu bi opozorila na njegovo zamolčano plat, ki je skrita v dejanskem zapisu v fiskalnem aktu, zakaj je treba fiskalno pravilo vnesti v ustavo ali ustavam primerljive zakone 25 držav podpisnic fiskalnega pakta. To je, da države, ki do 1. januarja 2014 v svoje ustave tega pravila ne bodo vnesle, ne bodo izpolnile osnovnega pogoja za dodelitev pomoči iz Evropskega mehanizma za stabilnost. Moramo se zavedati, da si s tem, kar delamo danes, v prihodnosti odpiramo pot za morebitno finančno pomoč, če bi jo naša država potrebovala.

Drugič, precej je govora o tem, da so bile pretekle politike odgovorne za zadolževanje in tudi prekomerno zadolževanje naše države. Zdi se mi, da je dobro biti bolj konkreten, ko se govori o teh preteklih politikah. Del te politike so bili tudi sestavi Državnega zbora v preteklosti. Mislim, da je pri fiskalnem pravilu dobro vedeti, da se ta izvaja preko zakonov in predvsem zakona o izvrševanju proračuna. Pri takratnih odločitvah moramo biti tudi mi kot Državni zbor, ki izvajamo nadzor nad delovanjem izvršne oblasti, pozorni ne samo na svoje besede, ampak tudi na to, da se prihodki in odhodki v proračunu zapišejo kot uravnoteženi.

Tretjič, več razpravljalcev je že opozorilo na pomen izvedbenega zakona, ki ga je treba v prihodnjih mesecih pripraviti in sprejeti. Nekaj razpravljalcev in tudi nekateri komentatorji so v preteklih dneh ob bruselskih sporočilih k našemu programu o stabilnosti namigovali na to, da bo Vlada s tem izvedbenim zakonom poskušala opehariti Evropo. Rada bi opozorila na to, da bomo jaz in Socialni demokrati v celoti zelo pozorni na to, kako bo nastajal ta izvedbeni zakon, in s kakšnim tempom bo uveljavljal naše odgovornosti glede fiskalnega pravila in glede uravnoteženja naših financ v prihodnosti. To bomo delali ob zavesti, da opehariti Evropo pomeni opehariti samega sebe in naše bodoče generacije. Najlepša hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

Postopkovni predlog ima gospod Jani Möderndorfer.

JANI MÖDERNDORFER (PS PS): Spoštovani!

Glede na to, da je bila kolegica zadnja razpravljalca, in glede na to, da je po časovnem poteku, ki je bil dogovorjen, predvideno, da bo glasovanje 15 minut po končani razpravi, predlagam proceduralni sklep, da glasovanje opravimo takoj. Hvala lepa.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala.

V skladu s 86. členom Poslovnika Državnega zbora lahko na vaš predlog predsedujoči določi, da se glasovanje opravi takoj po končani 2. točki dnevnega reda. Določam, da se bo glasovanje opravilo takoj po zaključku 2. točke dnevnega reda.

Preden popolnoma zaključimo razpravo, dajem besedo še predsednici Ustavne komisije gospe Maši Kociper.

MAŠA KOCIPER (PS PS): Zaključujem s pojasnilom, da današnja sprememba in to, kar bomo vpisali v ustavo, pomeni samo vpis novega načela v našo ustavo. V našo ustavo s tem vpisujemo načelo javnofinančne discipline in uravnovešenosti javnih financ. Naša država se je zaradi mnogoterih dejstev in tudi številnih napak v preteklosti žal znašla v situaciji, ko brez zadolževanja ni sposobna pokrivati niti osnovnih obveznosti, kot so plačila pokojnin in plač v javnem sektorju. To je žalostno dejstvo, in žalostno dejstvo je tudi to, da bomo še nekaj let odvisni od tujih trgov in od njihovih posojil denarja, s tem pa tudi od pogojev, ki jih bodo postavljali.

Vpis tega načela v ustavo je zato pomemben in pomeni zlasti pomemben signal mednarodnim trgov, kot so ugotovili že mnogi pred mano. Ob koncu želim samo še poudariti, da bo Ustavno sodišče ob morebitnem odločanju to načelo vedno tehtalo v primerjavi z drugimi načeli, kot je načelo socialne države in druga načela, h katerim je zavezana naša ustava. Zato vpis fiskalnega pravila sam po sebi ne pomeni nobenih konkretnih posledic. Hvala.

PREDSEDNIK JANKO VEBER: Hvala tudi vam.

S tem zaključujem razpravo. Hkrati tudi ugotavljam, da k predlogu odloka ni bilo vloženih amandmajev. O predlogu odloka bomo odločali takoj, kot smo se dogovorili na podlagi postopkovnega predloga.

Prehajamo na glasovanje zbora o predlogih odločitev. Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav. Prehajamo na glasovanje o 1. točki dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 1. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga odloka o razglasitvi Ustavnega zakona o spremembah 90., 97. in 99. člena Ustave Republike Slovenije.

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 74, proti nihče.

(Za je glasovalo 74.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je odlok sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 2. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga odloka o razglasitvi Ustavnega zakona o spremembi 148. člena Ustave Republike Slovenije.

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 68, proti nihče.
(Za je glasovalo 68.) (Proti nihče.)
Ugotavljam, da je odlok sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda in zaključujem tudi 37. izredno sejo Državnega zbora. Hkrati obveščam članice in člane kolegija, da se kolegij začne ob 12.05. Hvala za pozornost in nasvidenje.

Seja se je končala 31. maja 2013 ob 11.47.

INDEKS GOVORNIKOV

B

BEVK, SAMO	17
BOGOVIČ, FRANC	16

H

HOČEVAR, MAG. KATARINA	8, 14
------------------------------	-------

J

JELUŠIČ, DR. LJUBICA	13, 18
----------------------------	--------

K

KOCIPER, MAŠA	5, 6, 11, 12, 17, 18
KOTNIK POROPAT, MARJANA	9, 15

M

MÖDERNDORFER, JANI	18
--------------------------	----

N

NOVAK, LJUDMILA	6, 15
-----------------------	-------

P

POGAČNIK, MAG. MARKO	13
POTRATA, MAG. MAJDA	8, 11
PRESEČNIK, JAKOB	10
PREVC, MIHAEL	9, 14
PUKŠIČ, FRANC	10, 17

T

TANKO, JOŽE	7, 11
TONIN, MAG. MATEJ	10, 17

LEGENDA

PS PS – Poslanska skupina Pozitivna Slovenija
PS SDS – Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke
PS SD – Poslanska skupina Socialnih demokratov
PS DLGV – Poslanska skupina Državljanska lista Gregorja Viranta
PS DeSUS – Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije
PS SLS – Poslanska skupina Slovenske ljudske stranke
PS NSi – Poslanska skupina Nove Slovenije
PS NS – Poslanska skupina italijanske in madžarske narodne skupnosti
NeP – Nepovezani poslanec